

Opracował: Tadeusz Trepanowski

Śladami pewnego paszportu

Łomża, listopad 2020

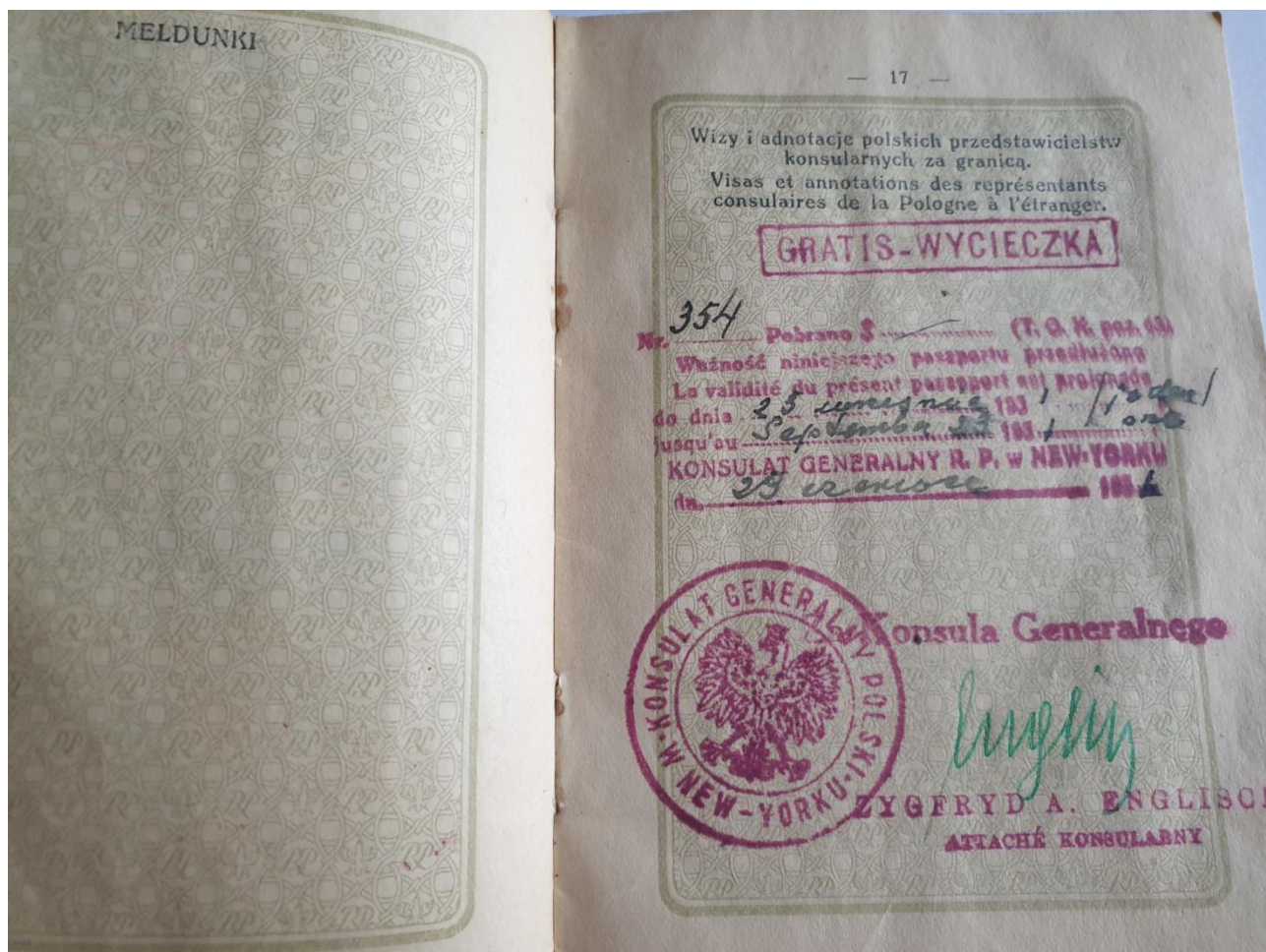
W sobotę 31 października 2020 roku wzbogaciłem swój zbiór kolekcjonerski, zawierający pamiątki emigracyjne, o stary paszport RP nr 15565, wydany w Konsulacie Generalnym Polski w Chicago dnia 20 czerwca 1930 roku. Paszport wystawiono dla obywatela Polski **Grzegorza Zalewskiego i jego żony Antoniny**.

Nabyty paszport zachował się w dość dobrym stanie, co bardzo mnie ucieszyło, ponieważ bez trudu można odczytać wszystkie informacje w nim zawarte. Dokument zawiera 32 strony, z czego na 8 stronach umieszczono różne zapisy i informacje. Już pierwsza strona zwróciła moją uwagę.

Pierwsza strona paszportu

W prawym górnym rogu widnieje zagadkowa odręczna adnotacja: „Wycieczka Linii Gdynia-Ameryka”. Pod spodem adnotacji znajduje się pieczęć z napisem BEZPŁATNIE, GRATIS. Podobny zapis widziałem już wcześniej w innym paszporcie łomżyńskiego emigranta, Władysława Sekmistrza, który w 1928 roku na pokładzie statku S.S. „Frederik VIII” należącego do Scandinavian-America Line wypłynął z duńskiego portu w Kopenhadze udając się w podróż do Nowego Jorku. Jego paszport wydany był przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Wiza wyjazdowa z kraju udzielona przez Urząd Emigracyjny Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej. Ważność paszportu została przedłużona w Konsulacie Generalnym w Nowym Jorku we wrześniu 1931 roku na okres 3 miesięcy. W paszporcie wbito również zagadkową pieczęć z napisem: GRATIS – WYCIECZKA.

Strona paszportu Władysława Sekmistrza zawierająca stempel o treści GRATIS – WYCIECZKA

Pozostaje więc do wyjaśnienia czy rejs statku płynącego do Polski był rejsem wycieczkowym, czy małżonkowie Zalewscy byli członkami wycieczki, czy po prostu linia żeglugowa Gdynia –Ameryka tak nazywała swoje rejsy.

Z innych źródeł jest wiadomo, że Polonia amerykańska organizowała wycieczki do Polski. Między innymi w 1927 i w 1932 roku odbyły się wycieczki Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce (Polish Army Veterans' Association in America)¹. Organizatorem wycieczek był prezes stowarzyszenia Franciszek Dziób (organizator i żołnierz Armii Polskiej we Francji)².

¹ Stowarzyszenie Weteranów Armii Polskiej w Ameryce (SWAP) jest najstarszą polską organizacją kombatancką działającą na świecie, istniejącą nieprzerwanie od 1921 roku. Jej geneza wiąże się z ochotniczą służbą przedstawicieli amerykańskiej Polonii w Armii Polskiej we Francji w czasie I wojny światowej. „Błękitna Armia” - nazywana tak od koloru mundurów - powstała w 1917 roku za sprawą gen. Józefa Hallera, a w jej szeregi weszło ok. 20 tys. ochotników z USA i Kanady.

² Franciszek Dziób (Dziob), ur. 1887 w Biezanowie, organizator i żołnierz Armii Polskiej we Francji (zwanej też Błękitną Armią lub Armią Hallera) powołanej 4 czerwca 1917 r. dekretem prezydenta Francji. Do armii wstępowali ochotniczo Polacy służący w wojsku francuskim, byli jeńcy z armii austro-węgierskiej i niemieckiej oraz polskiego wychodźstwa ze Stanów Zjednoczonych i Brazylii. Do maja 1918 r. do Francji przybyło 15 tys. ochotników z Ameryki Północnej. Po wyjeździe do Stanów Zjednoczonych Ameryki od 1907 r. był działaczem polskiego „Sokolstwa”, w tym naczelnikiem i sekretarzem Związku Sokołów Polskich w Ameryce. W czasie I wojny światowej w 1917 r. organizował Szkołę Podchorążych w Cambridge Sprigs w Pensylwanii (był przez kilka miesięcy jej komendantem), W 1922 r. wrócił do USA, gdzie był m.in. prezesem Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce, radcą prasowym prezesa Kongresu Polonii Amerykańskiej Karola Rozmarka (1939–1967). Za zasługi dla ojczyzny został odznaczony

W zbiorach Narodowego Archiwum Cyfrowego znajduje się fotografia wykonana w porcie w Gdyni w sierpniu 1932 roku, po przyłynięciu polskiego statku pasażerskiego S.S. Pułaski, na pokładzie którego płynęli uczestnicy wycieczki zorganizowanej przez Stowarzyszenie Weteranów Armii Polskiej w Ameryce. Tytuł fotografii: Członkowie Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce, na wycieczce w Gdyni.

Tytuł tematu: Członkowie Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce na wycieczce w Gdyni

Opis obrazu: Uczestnicy wycieczki w porcie po przyłynięciu polskim statkiem pasażerskim SS Pułaski. Widoczni m.in.: kierownik wycieczki prezes stowarzyszenia Franciszek Dziób, sekretarka Niebrzydowska, kapitan statku SS "Pułaski" Zdenko Kuoetgen, starszy oficer Prokulski, oficer portu gdyńskiego porucznik Grudowski.

Data wydarzenia: 1932-08

Miejsce: Gdynia

Osoby widoczne: Grudowski, Prokulski, Zdenko Kuoetgen, Niebrzydowska, Franciszek Dziób,

Osoby niewidoczne:

Hasła przedmiotowe: wycieczki, stowarzyszenia, kombatanci, Polonia,

Inne nazwy własne:

Zakład fotograficzny:

Autor:

Zespół: Koncern Ilustrowany Kurier Codzienny - Archiwum Ilustracji

Sygnatura: 1-Z-1264

Jestem przekonany, że napis ten odnosi się do faktu bezpłatnego wydania paszportu, a nie samej podróży bowiem od 1925 r. paszporty wydawano bezpłatnie. Było to niewątpliwie dowodem wspierania emigracji przez państwo, ale jednocześnie obowiązek posiadania paszportu był formą kontroli nad emigracją i obserwacją zjawiska, jakie ona stanowiła.

m.in. Orderem Odrodzenia Polski i Medalem Niepodległości. Prywatnie był mężem Wandy Dziób, długoletniej sekretarki prezesów Kongresu Polonii Amerykańskiej Alojzego Mazewskiego i Edwarda Moskala.

Od momentu powstania państwa polskiego przyjęto zasadę wolności emigrowania, co zostało zapisane w Konstytucji Marcowej w 1921 roku. Oprócz formalnego przyzwolenia na emigrację, państwo polskie stosowało też wiele ułatwień dla potencjalnych emigrantów w postaci zniżek na bilety kolejowe, na opłaty bagażowe oraz zniesienia opłaty paszportowej w przypadku paszportu emigracyjnego.

Emigracja była bowiem pewnego rodzaju rozwiązaniem problemów gospodarczych Polski. W obliczu narastającego bezrobocia i napięć społecznych rząd nie widział innego rozwiązania niż ułatwianie i podtrzymywanie emigracji choć oficjalnie niby do niej nie zachęcał. W 1930 roku powstało Polskie Transatlantyczne Towarzystwo Okrętowe i uruchomiono pierwszą oceaniczną linię okrętową „Linia Gdynia- Ameryka” (Gdynia-America Line, w skrócie GAL), dysponującą trzema liniowcami („Polonia”, „Pułaski” i „Kościuszko”) kursującymi bezpośrednio do USA i Kanady.

Aby pomóc rozwijającej się polskiej flocie, wprowadzono rozporządzenie Rady Ministrów z 19 listopada 1930 r. o bezpośrednim przewozie emigrantów z Polski do portów Ameryki Północnej. Stanowiło ono wsparcie rządu w walce z konkurencją dla Polskiego Transatlantycznego Towarzystwa Okrętowego. Między innymi, aby zachęcić emigrantów do korzystania z tej linii wydawano darmowe paszporty emigracyjne. Aby zgłębić temat, należy zapoznać się dokładniej z treścią wyżej przytoczonego rozporządzeniem, jak również sprawdzić Rozporządzenie Prezydenta RP z 30 kwietnia 1932 r. w sprawie opłat za paszporty na wyjazd zagranicę.

Wróćmy jednak do analizy nabytego przeze mnie dokumentu. Poniżej napisu PASZPORT, RZECZPOSPOLITA POLSKA znajduje się jego numer: 15565/30, niżej dane osobowe. Imię i nazwisko właściciela paszportu, obywatela Polski: GRZEGORZ ZALEWSKI oraz imię towarzyszącej mu żony: ANTONINA. W lewym dolnym rogu strony znajduje się fragment pieczęci konsulatu RP w Chicago. Miejsce przeznaczone na wpisanie danych dzieci przekreślone. Strona 2 zawiera fotografię małżonków Zalewskich, a strona 3 ich rysopisy:

Grzegorz Zalewski: Antonina Zalewska:

Zawód:	robotnik	gospodyni domowa,
Data urodzenia:	1886	1904,
Miejsce urodzenia:	Mazowiecki,	Mazowiecki,
Miejsce zamieszkania:	Chicago,	Chicago,
Wzrost:	średni,	średni,
Włosy:	blond,	blond,
Oczy:	niebieskie,	niebieskie,
Znaki szczególne:	brak,	brak,

W rubryce dzieci: nie wyszczególniono imion. Rubryki skreślone. Zalewscy nie mieli dzieci? Czy wybrali się w podróż bez dzieci?

W 1930 roku Grzegorz Zalewski miał 44 lat, a jego żona Antonina 26 lat. Była młodsza od swojego męża o 18 lat. Jeśli mieli dzieci, najstarsze mogło mieć nie więcej niż 7 lat. Istnieje więc małe prawdopodobieństwo by udając się w podróż za ocean zostawili je pod czyjąś opieką. Po chwili zastanowienia uzmysłowiłem sobie, że jeśli dzieci urodzone były w USA to podróżowały na amerykańskim paszporcie.

Druga i trzecia strona paszportu

Strona 4 pusta, na stronie 5 pieczęć i podpis vice konsula Edmunda Kaleńskiego

Paszport wydano dnia **20 czerwca 1930** roku z terminem ważności do 20 grudnia 1930 roku. Uprawniał on posiadacza do wielokrotnego wjazdu do Polski i wszystkich krajów świata.

Przy pieczęci Konsulatu Generalnego Polski w Chicago podpis złożył urzędnik konsulatu Edmund Kaleński – vice consul.

W zbiorach Narodowego Archiwum Cyfrowego znajduje się fotografia portretowa z autografem wicekonsul Polski w Chicago Edmunda Kaleńskiego. Fotografia opatrzona jest sygnaturą: 1-D-1438. Podpis wicekonsula identyczny jak na paszporcie Grzegorza Zalewskiego.

Kaleński Edmund, Wicekonsul I kl. w Chicago. Urodził się 30 grudnia 1867 roku. Zmarł 19 marca 1954 roku w wieku 86 lat. Pochowany został w St Adalberts. Niles, Illinois. U.S.A.

Nominacja Edmunda Kaleńskiego na funkcję wicekonsula ogłoszona została w Dodatku do Dziennika Urzędowego Ministerstwa Sprawiedliwości, z dn. 27 listopada 1929 r. Nr. 24, w tzw. „Ruchu Służbowym” w komunikacie w sprawie upoważnień dla konsulów Rzeczypospolitej Polskiej, przewidzianych w ust. 3 art. 19 ustawy o organizacji konsulatów i czynnościach konsulów z dnia 11 listopada 1924 r, (Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 944), Komunikat skierowano do wiadomości wszystkich władz i urzędów wymiaru sprawiedliwości. Edmund Kaleński otrzymał upoważnienie

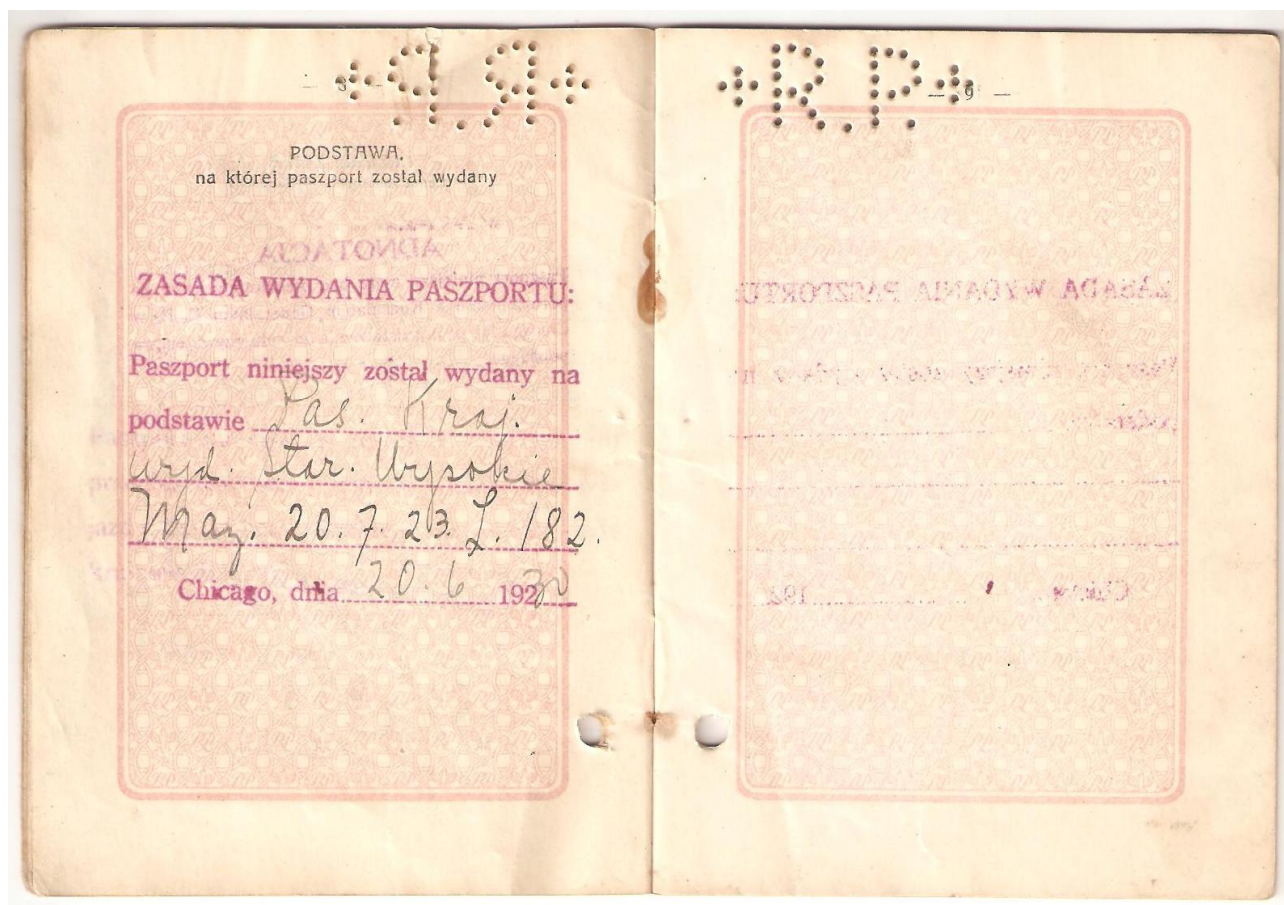
do sporządzania i stwierdzania zgodności przekładów z oryginałami dokumentów lub ich odpisami w języku angielskim.

Strona 6 paszportu zawiera wizę wyjazdową z Polski bez specjalnego zezwolenia władz krajowych. Małżonkowie Zalewscy przybyli do Polski dnia **15.7.1930** roku. Z tą datą wbita została pieczęć kontroli granicznej w porcie Gdynia. Na stemplu widnieje nieczytelny podpis kierownika stacji kontroli granicznej.

Strona 6 wiza wyjazdowa, strona 7 informacja o możliwościach przedłużenia paszportu

Na stronie 7 paszportu umieszczono informację o możliwości przedłużenia jego ważności, lecz tylko po porozumieniu z Konsulatem Generalnym R.P. w Chicago lub po przedstawieniu dowodu obywatelstwa polskiego.

Strona 8 podstawa wydania paszportu

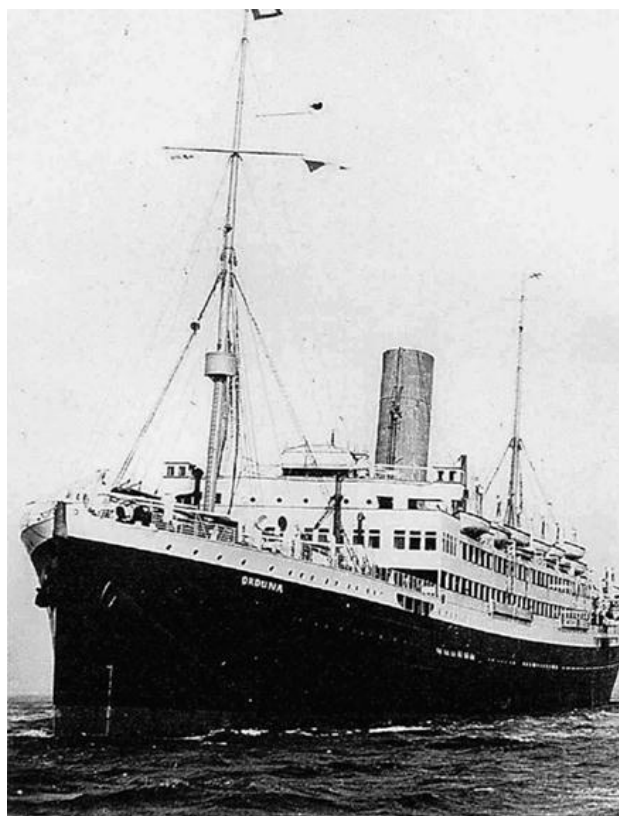
Po przeanalizowaniu informacji zawartych w paszporcie postanowiłem dowiedzieć się czegoś więcej o właścicielach paszportu. Uwagę moją zwróciła nazwa miejsca urodzenia. Zastanawiało mnie, co oznaczał zapis: *Mazowiecki*. Czy chodziło o Mińsk Mazowiecki, Ostrów Mazowiecką, Wysokie Mazowieckie czy może województwo mazowieckie? Na dobrą sprawę nazwy wszystkich wymienionych miejscowości mogły pasować. Postanowiłem zacząć od ustalenia dat wyjazdu Grzegorza i Antoniny Zalewskich i odnalezienia list pasażerskich z ich wyjazdów spodziewając się znalezienia odpowiedzi na moje pytania, ponieważ tam wpisywano miejsce urodzenia pasażera. Ciekawiło mnie czy wyjeżdżali razem czy najpierw wyjechał Grzegorz a potem Antonina, jak to było praktykowane w wielu przypadkach. Rozpocząłem więc poszukiwania.... i jest! Pierwszy sukces!

Znalazłem listy pasażerów statku S.S. „Orduna”, który dnia 24 sierpnia 1923 roku wypłynął z niemieckiego portu w Hamburgu, w rejs do Nowego Jorku. Statkiem dowodził 52-letni kapitan, Anglik, George Ernest Warner, który swoją karierę na morzu zaczął w 1886 roku jako 15-letni chłopiec, pływając najpierw na żaglowcach. Kapitan George E. Warner w swój ostatni rejs jako

dowódca dużego statku wypłynął 12 grudnia 1930 roku. Osiągnął bowiem 60-letni limit wieku i musiał przejść na emeryturę.

Na statku od strony medycznej opiekę nad pasażerami i załogą sprawował lekarz okrętowy 53-letni Vincent Moxey, członek Angielskiego, Królewskiego Kolegium Lekarzy w Londynie, legitymujący się 35-letnim doświadczeniem. Załogę statku stanowili głównie angielscy marynarze, ale było wśród nich również 3 Włochów, 2 Szwedów, kilku Irlandczyków, Holender, Duńczyk, Amerykanin, Rosjanin, 2 Czechów, kilku Słowaków – asystentów stewarda i nawet jeden Polak – Alexander Zucholski z Gdańska również zatrudniony jako pomocnik stewarda.

W drodze do Nowego Jorku statek zawiął do miasta portowego Southampton położonego na południu Anglii w hrabstwie Hampshire skąd zabrał pasażerów, głównie obywateli Stanów Zjednoczonych. W Southampton znajduje się port, z którego wypływały takie statki jak: "Queen Mary" czy "Queen Elizabeth". Stamtąd również 18 lat wcześniej, w swój dziewiczy rejs wypłynął "Titanic", największy wówczas statek na świecie.

Przednia okładka listy pasażerów kabinowych dla SS Orduña of the Royal Mail Steam Packet Company (RMSP) Królewska Parowcowa Kompania Poczтовая. Rejs 3 września 1923 r. z Hamburga do Bermudów i Nowego Jorku przez Southampton i Cherbourg we Francji³.

³ Cherbourg-Octeville – miejscowość w północnej Francji, w regionie Normandia, w departamencie Manche. Położona jest na północnym wybrzeżu półwyspu Cotentin, nad kanałem La Manche.

Następnie statek zawinął do portu w pięknym nadmorskim mieście Cherbourg, położonym na północnym wybrzeżu półwyspu Cotentin, nad kanałem La Manche w samym sercu północnej Francji w regionie Normandia, w departamencie Manche.

Na liście pasażerskiej nr 34 wśród pasażerów zaokrętowanych w tym francuskim porcie odnajdujemy poszukiwane nazwiska.

S. S. <u>ORDUNA</u> Passengers sailing from													
1 No. on List.	2 HEAD-TAX STATUS. (This column for use of Government officials only.)	3 NAME IN FULL		4 Age.		5 Sex.	6 Married or single.	7 Calling or occupation.	8 Able to—			9 Nationality. (Country of which citizen or subject.)	10 Race or people
		Family name.	Given name.	Yrs.	Mos.				Read.	Read what language (or, if exemption claimed, on what ground).	Write.		
X		JARANTOWSKA	Michalina	18		F	S	Housewife	Yes	Polish	Yes	Polish	Polish
2		KOSTOWIECKA	Rosa	26		F	M	Housewife	Yes	Polish	Yes	Polish	Hebrew
3		MEDKOWICZ	Hersz	26		M	S	Weaver	Yes	Polish	Yes	Polish	Hebrew
4		KARPIKOWA	Zuzja	35		F	M	Housewife	Yes	Polish	Yes	Polish	Polish
5	627756 4/14/30 E.A.S. Zalewski	PISZCZATOWSKA	Antonina wife.	19		F	M	Housewife	Yes	Polish	Yes	Polish	Polish
6	627757 4/14/30 E.A.S.	ZALEWSKI	Gregorz	37		M	M	Taylor	Yes	Polish	Yes	Polish	Polish

Wycinek listy pasażerskiej. W czerwonej ramce w poz. 5 i 6 wpisani Antonina i Grzegorz Zalewscy

W pozycji nr 5 wpisano nazwisko: Piszczatowska Antonina. Wyżej, odręcznym pismem dopisano Zalewski a obok imienia dopisek wife – żona. Te adnotacje na pewno zostały naniesione przez inspektora urzędu imigracyjnego na Ellis Island w Nowym Jorku podczas odprawy emigrantów.

W pozycji nr 6 wpisano nazwisko: Zalewski Gregorz. Wiek 37 lat, zawód: żeglarz, marynarz (w rubryce zawód jest błąd pisarski: napisano taylor zamiast sailor).

Aby upewnić się, czy są to na pewno poszukiwane przeze mnie osoby, odejmuję od roku 1923 podany wiek pasażerów i uzyskuję wynik: Antonina – rok urodzenia 1904, Grzegorz – rok urodzenia 1886. Daty urodzenia zgodne z datami podanymi w paszporcie, a więc wszystko się zgadza. Osoby wymienione w paszporcie i te z listy pasażerskiej płynące 7 lat wcześniej do Nowego Jorku to są ci sami ludzie.

Ślub Grzegorza i Antoniny odbył się prawdopodobnie w tym samym roku co ich wyjazd do USA. Świadczy o tym młody wiek Antoniny i jej panięńskie nazwisko wpisane na liście pasażerów. Prawdopodobnie posługiwała się dokumentem tożsamości z jeszcze niezmiennym nazwiskiem.

Na drugiej stronie listy podane jest ostatnie miejsce zamieszkania Grzegorza i Antoniny Zalewskich – Zalesie oraz docelowe miejsce podróży: 5145 N Lotus Ave Chicago, Illinois. Zalewscy płynęli do brata Grzegorza, A. Zalewskiego.

Passengers sailing from <u>CHERBOURG</u> , August 24th, 1923												
8		9		10		11		12		13		
Able to—		Nationality, (Country of which citizen or subject.)	Race or people.	* Last permanent residence.		The name and complete address of nearest relative or friend in country whence alien came.		Final destination. (*Intended future permanent residence.)				
Read what language [or, if exemption claimed, an abate around].	Write.			Country.	City or town.			State.	City or town.			
Yes	Polish	Yes	Polish	Polish	Poland	Wloclawek	NONE.	N.Y.	New York			
Yes	Polish	Yes	Polish	Hebrew	Poland	Warsaw	NONE.	Ill	Chicago			
Yes	Polish	Yes	Polish	Hebrew	Poland	Ostroleka	NONE.	N.Y.	New York			
Yes	Polish	Yes	Polish	Polish	Poland	Cisewo	NONE.	Conn	Waterbury			
Yes	Polish	Yes	Polish	Polish	Poland	Zalesie	NONE.	Ill	Chicago			
Yes	Polish	Yes	Polish	Polish	Poland	Zalesie	NONE.	Ill	Chicago			

Wycinek listy pasażerskiej. W czerwonej ramce w poz. 5 i 6 wpisano ostatnie miejsce zamieszkania i miasto w USA, do którego udawali się Antonina i Grzegorz Zalewscy.

LIST OR MANIFEST OF ALIEN PASSENGERS FOR THE UNITED STATES

Passengers sailing from CHERBOURG, August 24th, 1923

No.	HEALTH STATUS	NAME IN FULL	Age	Sex	Color of complexion	Build	Height	Weight	Eye color	Hair color	Markings	Education	Profession	Occupation	Religion	Marital status	Place of birth	Country	City or town	Final destination	
1	X	ALBANOVA, Michalina	22	F	Slavic	Slavic	5' 2"	110	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Wloclawek	NONE.	N.Y.	New York
2	X	ALBANOVA, Rosa	20	F	Slavic	Slavic	5' 0"	100	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Warsaw	NONE.	Ill	Chicago
3	X	ALBANOVA, Teresa	18	F	Slavic	Slavic	4' 8"	90	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Ostroleka	NONE.	N.Y.	New York
4	X	ALBANOVA, Zofia	16	F	Slavic	Slavic	4' 6"	80	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Cisewo	NONE.	Conn	Waterbury
5	X	ALBANOVA, Antonina	15	F	Slavic	Slavic	4' 4"	75	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Zalesie	NONE.	Ill	Chicago
6	X	ALBANOVA, Grzegorz	14	M	Slavic	Slavic	5' 4"	110	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Zalesie	NONE.	Ill	Chicago
7	X	ALBANOVA, Teresa	12	F	Slavic	Slavic	4' 2"	70	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Warsaw	NONE.	N.Y.	New York
8	X	ALBANOVA, Marja	10	F	Slavic	Slavic	3' 8"	60	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Ostroleka	NONE.	N.Y.	New York
9	X	ALBANOVA, Anna	8	F	Slavic	Slavic	3' 4"	50	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Cisewo	NONE.	Conn	Waterbury
10	X	ALBANOVA, Zofia	6	F	Slavic	Slavic	3' 0"	45	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Zalesie	NONE.	Ill	Chicago
11	X	ALBANOVA, Rosa	4	F	Slavic	Slavic	2' 8"	40	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Warsaw	NONE.	N.Y.	New York
12	X	ALBANOVA, Teresa	2	F	Slavic	Slavic	2' 4"	35	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Ostroleka	NONE.	N.Y.	New York
13	X	ALBANOVA, Marja	1	F	Slavic	Slavic	2' 0"	30	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Cisewo	NONE.	Conn	Waterbury
14	X	ALBANOVA, Anna	1	F	Slavic	Slavic	1' 8"	25	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Zalesie	NONE.	Ill	Chicago
15	X	ALBANOVA, Rosa	1	F	Slavic	Slavic	1' 4"	20	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Warsaw	NONE.	N.Y.	New York
16	X	ALBANOVA, Teresa	1	F	Slavic	Slavic	1' 0"	15	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Ostroleka	NONE.	N.Y.	New York
17	X	ALBANOVA, Marja	1	F	Slavic	Slavic	0' 8"	10	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Cisewo	NONE.	Conn	Waterbury
18	X	ALBANOVA, Anna	1	F	Slavic	Slavic	0' 4"	5	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Zalesie	NONE.	Ill	Chicago
19	X	ALBANOVA, Rosa	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Warsaw	NONE.	N.Y.	New York
20	X	ALBANOVA, Teresa	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Ostroleka	NONE.	N.Y.	New York
21	X	ALBANOVA, Marja	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Cisewo	NONE.	Conn	Waterbury
22	X	ALBANOVA, Anna	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Zalesie	NONE.	Ill	Chicago
23	X	ALBANOVA, Rosa	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Warsaw	NONE.	N.Y.	New York
24	X	ALBANOVA, Teresa	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Ostroleka	NONE.	N.Y.	New York
25	X	ALBANOVA, Marja	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Cisewo	NONE.	Conn	Waterbury
26	X	ALBANOVA, Anna	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Zalesie	NONE.	Ill	Chicago
27	X	ALBANOVA, Rosa	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Warsaw	NONE.	N.Y.	New York
28	X	ALBANOVA, Teresa	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Ostroleka	NONE.	N.Y.	New York
29	X	ALBANOVA, Marja	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Cisewo	NONE.	Conn	Waterbury
30	X	ALBANOVA, Anna	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Zalesie	NONE.	Ill	Chicago
31	X	ALBANOVA, Rosa	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Warsaw	NONE.	N.Y.	New York
32	X	ALBANOVA, Teresa	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Ostroleka	NONE.	N.Y.	New York
33	X	ALBANOVA, Marja	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Cisewo	NONE.	Conn	Waterbury
34	X	ALBANOVA, Anna	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Zalesie	NONE.	Ill	Chicago
35	X	ALBANOVA, Rosa	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Warsaw	NONE.	N.Y.	New York
36	X	ALBANOVA, Teresa	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Ostroleka	NONE.	N.Y.	New York
37	X	ALBANOVA, Marja	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Cisewo	NONE.	Conn	Waterbury
38	X	ALBANOVA, Anna	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Zalesie	NONE.	Ill	Chicago
39	X	ALBANOVA, Rosa	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Warsaw	NONE.	N.Y.	New York
40	X	ALBANOVA, Teresa	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Ostroleka	NONE.	N.Y.	New York
41	X	ALBANOVA, Marja	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Cisewo	NONE.	Conn	Waterbury
42	X	ALBANOVA, Anna	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Zalesie	NONE.	Ill	Chicago
43	X	ALBANOVA, Rosa	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Warsaw	NONE.	N.Y.	New York
44	X	ALBANOVA, Teresa	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Ostroleka	NONE.	N.Y.	New York
45	X	ALBANOVA, Marja	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Cisewo	NONE.	Conn	Waterbury
46	X	ALBANOVA, Anna	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Zalesie	NONE.	Ill	Chicago
47	X	ALBANOVA, Rosa	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Warsaw	NONE.	N.Y.	New York
48	X	ALBANOVA, Teresa	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Ostroleka	NONE.	N.Y.	New York
49	X	ALBANOVA, Marja	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Cisewo	NONE.	Conn	Waterbury
50	X	ALBANOVA, Anna	1	F	Slavic	Slavic	0' 0"	0	Blue	Black		Elementary	None	None	None	Married	Poland	Zalesie	NONE.	Ill	Chicago

Pierwsza strona listy pasażerskiej nr 34 angielskiego statku SS „Orduna”

Lit. 34

STATES IMMIGRATION OFFICER AT PORT OF ARRIVAL

NEW YORK, SEP 3 1923

Arriving at Port of NEW YORK, 19

No.	Sex	Age	By whom accompanied?	Whether ever before in the United States, and if so, when and where?	Whether going to the United States, and if so, what is the name and complete address?	Place of birth.	Country.	City or town.
1	male	35			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
2	female	30			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
3	male	25			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
4	male	20			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
5	male	15			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
6	male	10			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
7	male	5			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
8	male	30			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
9	male	25			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
10	male	20			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
11	male	15			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
12	male	10			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
13	male	5			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
14	male	30			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
15	male	25			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
16	male	20			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
17	male	15			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
18	male	10			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
19	male	5			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
20	male	30			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
21	male	25			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
22	male	20			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
23	male	15			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
24	male	10			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
25	male	5			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
26	male	30			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
27	male	25			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
28	male	20			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
29	male	15			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
30	male	10			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	
31	male	5			Walter J. Stankiewicz, 100 St. Ann Street, New York	Poland	Warsaw	

Druga strona listy pasażerskiej nr 34 angielskiego statku SS „Orduna”

Wśród pasażerów wsiadający na statek w porcie Cherbourg we Francji, oprócz małżonków Zalewskich, znaleźli się jeszcze inni emigranci z terenu ziemi łomżyńskiej. Była czwórka Żydów ze Szczuczyna: 15-letni Zawel Denemark i 29-letnia Perler Chana podróżująca z dwójką dzieci: 8-letnim Jankielem i 6-letnim Saldmą. Oprócz nich na statek wsiadła jeszcze trójka żydowskich mieszkańców Zambrowa: 44-letnia Meker Tauba z synami: 17-letnim Szmulem i 12-letnim Ickiem oraz mieszkaniec Wysokiego Mazowiecka, również Żyd, 36-letni Konstanty Remisiewicz, urodzony w Sokołach i 26-letni Medzowicz Hersz z Ostrołęki.

Razem z Zalewskimi na statku znajdowało się tylko 11 osób pochodzących z ziemi łomżyńskiej. Piszę tylko, ponieważ podczas rejsu statku S.S. „Russia”, który wypłynął 10 marca 1892 roku z portu w Hamburgu, na pokładzie znajdowało się 886 pasażerów, z czego 184 osoby pochodziły z Łomży i okolic – (informacja na podstawie badań własnych).

Ciekawostką dla mnie stanowi fakt, że wszyscy „łomżyńscy” emigranci zaokrętowani zostali we Francji. Dotychczas podczas śledzenia losów „łomżyńskich” emigrantów nie natknąłem się na taki przypadek. W zamorską podróż emigranci wyruszali głównie z takich portów, jak: Bremen, Hamburg, Rotterdam, Antwerpia, czasem Liverpool.

Statek S.S. Orduna, na którym płynęli Grzegorz i Antonina Zalewscy był liniowcem oceanicznym o masie około 15500 ton brutto i wymiarach 550,3 ft x 67,3 ft. zbudowanym w latach 1913–14 przez Harland and Wolff w Belfaście dla Pacific Steam Navigation Company. Zapewniał transatlantycki transport pasażerski. Po dwóch rejsach został wyczarterowany dla Cunard Line. W 1921 r. „Orduna” trafiła do Royal Mail Steam Packet Company, a następnie została odsprzedana do PCSS w 1926 roku. Zwolniony ze służby został w 1950. Jej siostrzanymi statkami były Orbita i Orca.

Karta pamiątkowa ze statku z 1946 roku

Dla wielu pasażerów statku podróżujących III klasą, która była oddzielona od pasażerów podróżujących I i II klasą, była to ich pierwsza podróż morska. Gdy statkiem huśtało na wzburzonych falach, wszyscy nowicjuszy przechodzili chorobę morską, lecz gdy morze było spokojne pasażerowie od rana chętnie wychodzili na pokład, by pospacerować i pocieszyć się pięknie świecącym słońcem, które pod koniec dnia, chyląc się ku zachodowi powodowało, że temperatura powietrza gwałtownie spadała. Był koniec sierpnia i wieczory na morzu stawały się coraz bardziej zimne.

Jedną z atrakcji dla pasażerów III klasy były ławice dużych ryb płynących za statkiem polujących na resztki pożywienia. Co jakiś czas wynurzały się one z wody, a w ich łuskach srebrzyście odbijały się promienie słońca mieniąc się różnymi kolorami. Zbliżając się do wybrzeży wyspy Nowa Fundlandia, o której potocznie mówiono, że „leży pośrodku Atlantyku”, a faktycznie oddalona jest od niego o ok. 1000 km, statek mijał na swej trasie inne pływające jednostki, które pojawiały się w zasięgu wzroku pasażerów. Wszystko to w pewien sposób urozmaicało dłużącą się podróż, której monotonia stawała się szczególnie uciążliwa w mgliste pochmurne dni. Dla zabicia czasu na pokładzie pasażerowie organizowali sobie różne rozrywki. Niektórzy uprawiali sporty, ale większość z nich grała w karty. Gdy wśród podróżujących znalazł się ktoś grający na zabranym ze sobą instrumencie, pokład rozbrzmiewał dźwiękami muzyki, śpiewem i zaczynały się tańce.

Nierzadko pasażerowie w trakcie podróży nawiązywali nowe znajomości i przeżywali swoje pierwsze romanse, jednak nie zawsze kończące się happy endem. U kresu podróży trzeba było się niestety rozstać, ponieważ każdy udawał się w inne miejsce Stanów Zjednoczonych. Tak mijały następujące po sobie dni, w trakcie których statek pokonywał kolejne mile morskie i zbliżał się do końca podróży.

Na pokładach zajmowanych przez pasażerów kabinowych I i II klasy czas podróży wypełniony był zorganizowanymi rozrywkami. O godzinie 7:00 podawano kawę lub herbatę, śniadanie 8:00 – 9:30, obiad 12:00 – 12:30, podwieczorek o godz.16:00, kolacja 18:00 - 19:00. Pół godziny wcześniej rozlegnie się dzwonek lub trąbka. Posiłki podawane były w okrętowej jadalni, a pasażerowie musieli być odpowiednio schludnie ubrani. Przy stole w salonie mogły siedzieć tylko dzieci płacące pełną taryfę. Słudzy podróżujący z bogatymi pasażerami (w tym kamerdyner) spożywali posiłki w godzinach przewidzianych dla dzieci. Na czas rejsu można było wypożyczyć leżaki i dywaniki za stałą opłatą. Na statku funkcjonował zakład fryzjerski. Fryzjer okrętowy upoważniony był do pobierania opłat za swoje usługi według ustalonej stawki. Za profesjonalną opiekę lekarską chirurg okrętowy również pobierał ustalone opłaty. Były one wyższe dla pasażerów I klasy, a trochę niższe od pasażerów II klasy. Na pokładzie znajdował się kantor wymiany walut. Informacja o godzinach jego otwarcia podana była na tablicy ogłoszeń. Można było odpłatnie skorzystać z telegrafii bezprzewodowej, jednak wszystkie wiadomości podlegały cenzurze ze strony Urzędników Spółki Telegraficznej, którzy musieli być usatysfakcjonowani co do znaczenia słów kodowych. Również listy napisane na pełnym morzu i wysłane w skrzynce pocztowej statku zostawały przekazane do autoryzacji pocztowej.

Pasażerom kabinowym I i II klasy podróż na statku umilała orkiestra zatrudniona przez armatora Royal Mail Steam Packet Company. Dla bogatych pasażerów dostępne były z góry opłacone karty na wino do wykorzystania w barze lub przy stole. Były to specjalne książeczki z 10 biletami na wino. Można je było kupić u barmana. Za każdy bilet, który nie został wykorzystany, zwracano pieniądze po dopłynięciu do portu przeznaczenia. Kto nie wykupił takiej karty, musiał płacić gotówką kelnerowi przy każdym zamówieniu. Na statku funkcjonował również bar z palarnią cygar, zamykany o godzinie 23:00 lub według uznania kapitana statku.

Po 11 dniach morskiej podróży, dnia 3 września 1923 roku statek S.S. „Orduna” dopłynął do Nowego Jorku. Po odbytej odprawie w centrum imigracyjnym na Ellis Island Zalewscy wyposażeni we wcześniej kupione bilety ruszyli z dworca kolejowego Grand Central na 42 Street na Manhattanie do celu swojej podróży którym było miasto Chicago w stanie Illinois. Tam oczekiwał na nich brat Grzegorza Zalewskiego. Jak potoczyło się dalej ich życie? To jest pytanie, które motywuje mnie do dalszych poszukiwań i podjęcia próby odtworzenia ich losów. Kolejny raz

zestawiam daty. Paszport małżonków Zalewskich wydany został 20 czerwca 1930 roku. Był to rok kolejnego, piętnastego z kolei powszechnego spisu mieszkańców Stanów Zjednoczonych przeprowadzanego przez United States Census Bureau (oficjalna nazwa Bureau of the Census) – rządową agencję wchodzącą w skład Departamentu Handlu Stanów Zjednoczonych, która jest odpowiedzialna za spisy ludności Stanów Zjednoczonych i inne zestawienia statystyczne. Historyczne zapisy przeprowadzanego spisu są przechowywane i publikowane przez Narodowe Archiwum i Administrację Akt Stanów Zjednoczonych. Odszukuję więc zapisy z 1930 roku i znowu sukces!

Odnajduję arkusz spisowy miasta Chicago, hrabstwo Cook, stan Illinois, który 4 kwietnia 1930 roku wypełniała komisarz spisowa Lilian J. Bukowski.

United States Census, 1930 Illinois Cook Chicago (Districts 1251-1500) ED 1345

47	58 107	Zalowski - George	Head	R. 15	No	No	M	W.	44	M.	37	No	Yes	Poland
48	58 108	Zalowski - Antonina	Wife	H.				F	W.	26	M.	19	No	Poland
49		- Regina	daughters					F	W.	5	S.		No	Illinois

ABBREVIATIONS TO BE USED IN COLUMNS INDICATED:
 (Use no abbreviations for State or country of birth or for mother tongue (Columns 14, 15, 20, and 21))

Col. 6 - Marital status in 1930
 family by the letter "R" following the word which shows the relationship, as "Wife-R"
 Col. 7 - Owned
 Rented
 Col. 9 - Radio set
 Make no entry for families having no radio set.
 Col. 11 - Male
 Female
 Col. 12 - White
 Negro
 Mexican
 Indian
 Chinese
 Japanese
 Col. 13 - White
 Negro
 Mexican
 Indian
 Chinese
 Japanese
 Col. 14 - Single
 Married
 Widowed
 Divorced
 Col. 23 - Naturalized
 First paper
 Alien

State Illinois Incorporated place City of Chicago FIFT
 County Cook Ward of city 39 Columbus (Block No.) 150
 Township or other division of county _____ Unincorporated place _____ Institution _____

Street, avenue, block, etc.	House number (in cities or towns)	Number of dwelling houses in order of visitation	Number of family in order of visitation	NAME of each person whose place of abode on April 1, 1930, was in this family Enter surname first, then the given name and middle initial, if any Include every person living on April 1, 1930. Omit children born since April 1, 1930	RELATION Relationship of this person to the head of the family	HOME DATA				PERSONAL DESCRIPTION				EDUCATION		PLACE OF BIRTH	
						Name changed or value of home, if owned or rented	Radio set	Does this family live on a farm?	Sex	Color or race	Age at last birthday	Marital condition	Age at first marriage	Attended college and time since Sept. 1, 1929	Whether able to read and write	PERSON	FATHER
51	2906			Zalowski - Edward	son				No	M.	W.	3 1/2	S.	No		Illinois	Poland
52	2900	1	107	Grzegorz - Frank	Head				No	M.	W.	65	M.	27	No	Poland	Poland
53				- Pauline	Wife H.					F	W.	57	M.	17	No	Illinois	Poland
54				- Frances	daughters					F	W.	25	S.	No	Yes	Illinois	Poland

Wycinki z dwóch arkuszy spisowych, ponieważ na jednym nie zmieścił się Edward, syn Zalewskich.

W arkuszu spisowym podany jest między innymi pełny skład rodziny Grzegorza i Antoniny, ich wiek, rok przybycia na teren Stanów Zjednoczonych, wiek w chwili zawierania związku małżeńskiego, umiejętność posługiwania się językiem angielskim, zawód Grzegorza: żeglarz, miejsce pracy: sklep żeglarski.

Z podanego wieku dzieci wynika, że Regina Zalewska, córka Grzegorza i Antoniny urodziła się około 1924-5 roku w Chicago, Illinois.

Syn Edward urodził się ok 1926-7 roku w Chicago, Illinois.

Arkusz spisowy z 4 kwietnia 1930 roku

Antonia Zalewski
United States Census, 1930

Name:	Antonia Zalewski
Event Type:	Census
Event Date:	1930
Event Place:	Chicago (Districts 1251-1500), Cook, Illinois, United States
Gender:	Female
Age:	26
Marital Status:	Married
Race:	White
Race (Original):	White
Birth Year (Estimated):	1904
Birthplace:	Poland
Immigration Year:	1924
Father's Birthplace:	Poland
Mother's Birthplace:	Poland
Relationship to Head of Household:	Wife
Relationship to Head of Household (Original):	Wife
Sheet Letter:	A
Sheet Number:	5

Domostwo	Rola	Płeć	Wiek	Miejsce urodzenia
George Zalewski	Head	Mężczyzna	44	Poland
Antonia Zalewski	Wife	Kobieta	26	Poland
Regina Zalewski	Daughter	Kobieta	5	Illinois
Edward Zalewski	Son	Mężczyzna	3	Illinois

Rekord dotyczący Antoniny Zalewskiej, zawierający jednocześnie pełny skład rodziny.

Dysponując imionami dzieci, odnajduję rekordy zawierające dane z ich aktów urodzenia (Birth Certificates).

https://www.familysearch.org/search/record/results?facets=ON&query=givenname%3A"Regina%2C+Caroline"-~%20sur

Wyniki wyszukiwania w zapisach historycznych

1-20 z 5 219 wyników dla Imię i nazwisko: **Regina, Caroline Zalewski**

Imię i nazwisko	Wydarzenia	Relacje
Regina Caroline Zalewski Illinois, Cook County, Birth Certificates, 1871-1949	narodziny: 1 lutego 1924 r. Chicago, Cook, Illinois, United States inne: czerwiec 1930 r. , Cook, Illinois	ojciec: Gregory Zalewski matka: Antonina Bisgezatawski

https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:QKMW-MX31

Zbiór zapisów:

[Illinois, Cook County, Birth Certificates, 1871-1949](#)

Regina Caroline Zalewski

Illinois, Cook County, Birth Certificates, 1871-1949

Name:	Regina Caroline Zalewski
Event Type:	Birth
Event Date:	01 Feb 1924
Event Place:	Chicago, Cook, Illinois, United States
Registration Date:	Jun 1930
Registration Place:	, Cook, Illinois
Gender:	Female
Race:	White
Father's Name:	Gregory Zalewski
Father's Birthplace:	Poland
Father's Age:	38
Father's Estimated Birth Year:	1886
Mother's Name:	Antonina Bisgezatawski
Mother's Birthplace:	Poland
Mother's Age:	20
Mother's Estimated Birth Year:	1904
Certificate Number:	63046

Z daty urodzenia Reginy Karoliny, córki małżonków Zalewskich, która przysłała na świat 1 lutego 1924 roku, czyli pół roku po przybyciu Zalewskich do Stanów Zjednoczonych, wynika, że Antonina w chwili wyjazdu z Polski była w 3-4 miesiącu ciąży. Dwa i pół roku później 17 listopada 1926 roku Grzegorzowi i Antoninie Zalewskim urodził się syn Edward Wincenty.

<https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:QKDC-S4ZW>

Zbiór zapisów:

Edward Vincent Zalewski
Illinois, Cook County, Birth Certificates, 1871-1949

Name:	Edward Vincent Zalewski
Event Type:	Birth
Event Date:	17 Nov 1926
Event Place:	Chicago, Cook, Illinois, United States
Registration Date:	22 Nov 1926
Registration Place:	, Cook, Illinois
Gender:	Male
Race:	White
Father's Name:	Geoge Zalewski
Father's Birthplace:	Poland
Father's Age:	38
Father's Estimated Birth Year:	1888
Mother's Name:	Antonina Piszczatonski
Mother's Birthplace:	Poland
Mother's Age:	22
Mother's Estimated Birth Year:	1904
Certificate Number:	52410

Rekord zawierający dane znajdujące się w akcie urodzenia nr 52410 Edwarda Wincentego Zalewskiego

Z zapisu na liście pasażerskiej statku S.S. „Orduna” z dnia 3 września 1923 roku dowiaduję się, że Zalewscy pochodzili z miejscowości Zalesie. Szukam więc takiej miejscowości i znajduję ją w gminie Myszyniec. W latach 1921–1931 wieś leżała w województwie białostockim, w powiecie ostrołęckim, w gminie Wach (od 1931r. w gminie Czarnia). Coś mi jednak nie pasuje, bo ciągle mam w pamięci zapis z paszportu dotyczący miejsca zamieszkania: *Mazowieckie*. Szybko okazuje się że Zalesie z gminy Myszyniec to był błędny trop. Odnajduję bowiem wieś Zalesie Łabędzkie położone w gminie Kobylin-Borzymy, powiat wysokomazowiecki, województwo podlaskie. I znowu BINGO!

W wyszukiwarce strony internetowej genetyka.genealodzy.pl wpisuję nazwisko *Zalewski Grzegorz* i w zakładce urodzenia odnajduję następującą informację: Rok 1886; numer aktu urodzenia 55; Nazwisko: Grzegorz Zaleski; imię ojca`:`; Józef; imię matki: Antonina; nazwisko rodowe: Żędzian, parafia: Kobylin Borzymy, miejscowość: Zalesie Łabędzkie.

W uwagach, po naciśnięciu pola z literą „i” (informacje) wyświetla mi się zapis: „Uwagi: 1923 ślub z Antoniną Piszczatowską”.

Geneteka.Genealodzy.PL
Genealogiczna kartoteka - baza urodzeń, małżeństw i zgonów

Teren: podlaskie Zakres lat: od do
Parafia: Wszystkie miejscowości Opcje: Wyszukiwanie dokładne Wyszukaj jako para Nie wyszukuj w rodzicach

Osoba: Zaleski Grzegorz

Urodzenia Małżeństwa Zgony

Pokaż 50 pozycji Poprzednia 1 2 Następna Szukaj:

Rok	Akt	Imię	Nazwisko	Imię ojca	Imię matki	Nazwisko matki	Parafia	Miejscowość	Uwagi
1886	55	Grzegorz	Zaleski	Józef	Antonina	Żędzian	Kobylin Borzymy	Zalesie Łabędzkie	<i>i</i> <i>Z</i> <i>A</i>
1886	159	Tomasz	Zalęski	Grzegorz	Józefa	Tyńczyńska	Grabowo	Grabowo	
1889	108	Grzegorz	Zalewski	Stanisław	Anna	Siedlecka	Wąsosz	Będkowo	

Uwagi: 1923 ślub z Antoniną Piszczatowską

Akt urodzenia Grzegorza Zalewskiego nr 55/ 1886 znajduje się w Archiwum Parafialnym w miejscowości Kobylin Borzymy.

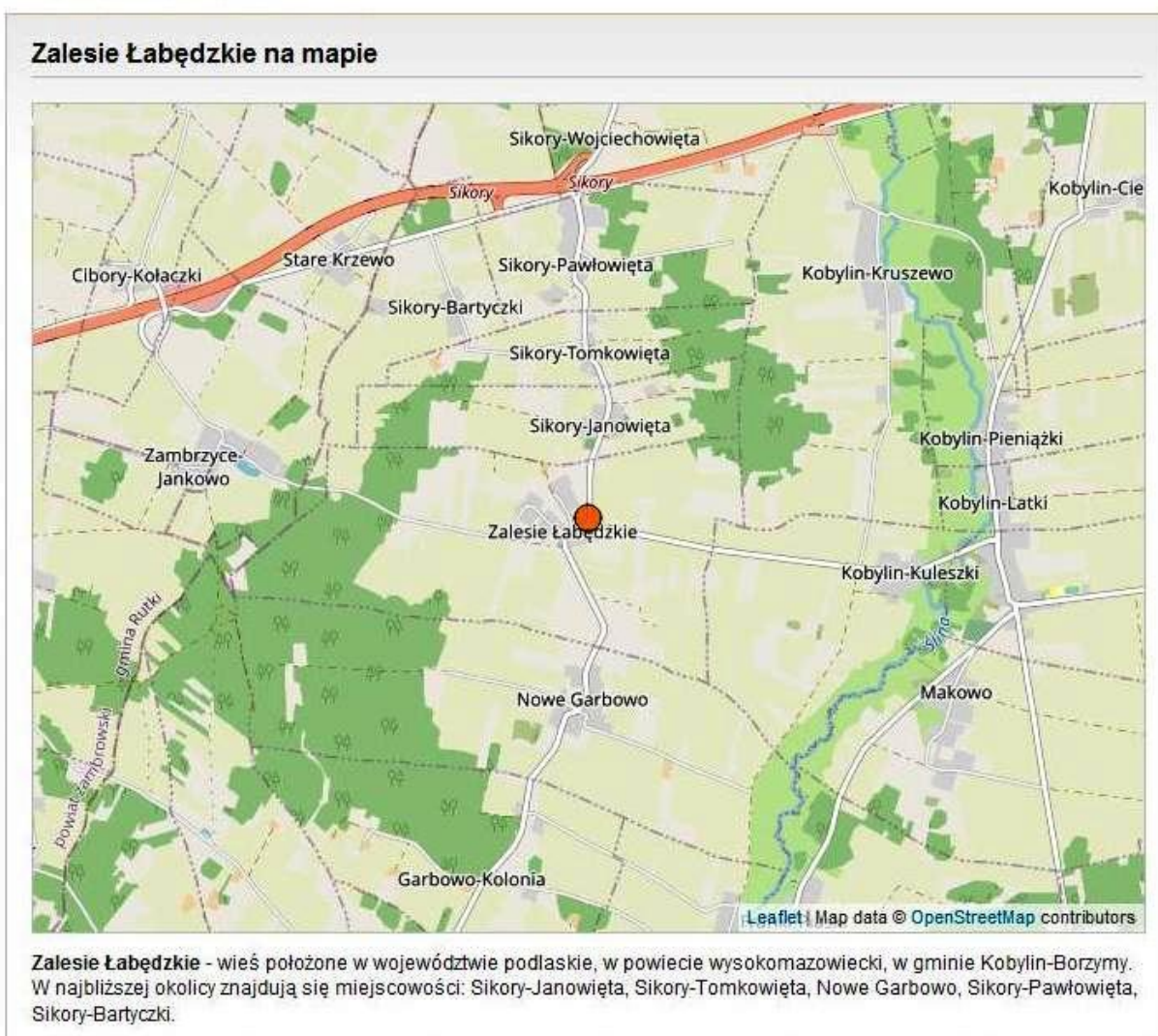
Zalesie Łabędzkie – miejscowość, w której urodził się właściciel zakupionego przeze mnie paszportu, to wieś w Polsce położona w województwie podlaskim, w powiecie wysokomazowieckim, w gminie Kobylin Borzymy. W latach 1975–1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa łomżyńskiego. Założona została prawdopodobnie w XV w. Rękognicyarz (rekognicjarz) poborowy⁴woj. podlaskiego z r. 1581: wykaz dziedziców dóbr, ich urzędników, sług i sprawców powiatu bielskiego, wymienia Zaleskiego Mikołaja Wawrzyńcewicz,

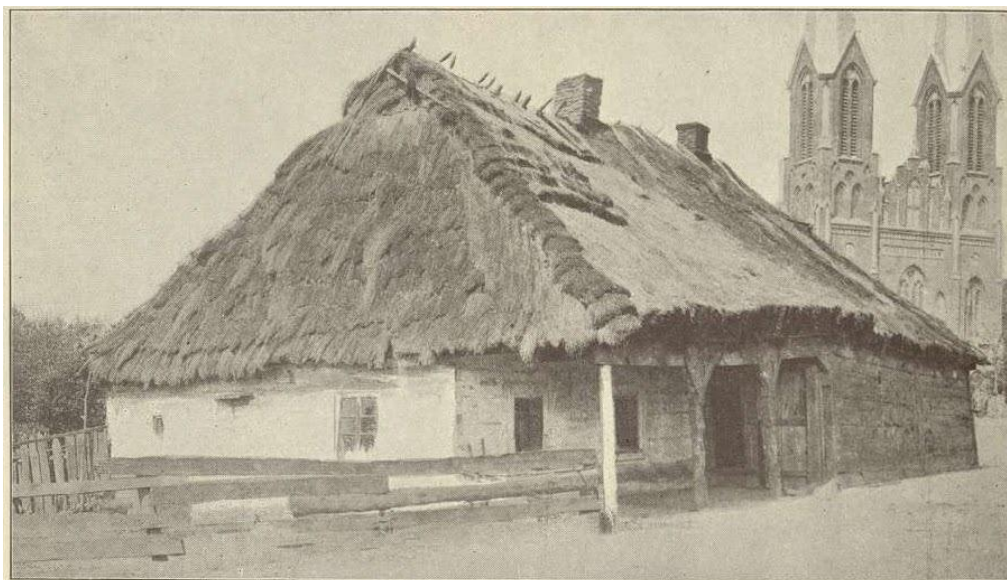
⁴ Inaczej herbarz. Pierwszymi herbarzami były role herbowe sporządzane od XIII w. z okazji turniejów rycerskich jako pomoc w identyfikacji uczestników i poprawności używanych przez nich herbów. Kolejną formą herbarza, zwłaszcza w zachodniej Europie były urzędowe spisy sporządzane z okazji lustracji dóbr dla celów skarbowych, ozdabiane od XV w. również wizerunkami herbów.

W Polsce rolę tę pełnią rekognicjarze poborowe z wyciśniętymi pieczęciami szlachty danej ziemi. Później pojawiły się herbarze sporządzane w trakcie specjalnych lustracji przeprowadzanych przez heroldów, dla sprawdzenia legalności i poprawności używania herbów. Jednym z najstarszych europejskich herbarzy jest Herbarz Geldrii powstały ok. 1369 r. i uzupełniany do XV w., w którym znajdują się również polskie herby. Pierwszym znanym polskim herbarzem są pochodzące z XV wieku Insignia seu clenodia Regis et Regni Poloniae Jana Długosza. Określenie Herbarz używa się też do spisów genealogicznych osób, usystematyzowanych nazwiskami, wraz z informacjami o przynależności herbowej.

dziedzica działu wsi Zalesie Łabędzkie. Był on jednocześnie współwłaścicielem wsi Sikory-Janowięta w parafii suraskiej.

W I Rzeczypospolitej wieś należała do ziemi bielskiej. W roku 1827 Zalesie Łabędzkie liczyło 25 domów i 124 mieszkańców. Pod koniec XIX w. *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego* informuje: „Zalesie Łabędzkie, powiat mazowiecki, gmina Piszczaty, parafia Kobylino. Mieszka tu drobna szlachta”. W roku 1921 było tu 14 budynków z przeznaczeniem mieszkalnym i 12 innych zamieszkałych oraz 147 mieszkańców (76 mężczyzn i 71 kobiet). Wszyscy podali narodowość polską i wyznanie rzymskokatolickie.

Dawna gospoda proboszczowska w Kobylinie na Podlasiu tykocińskim. W tle kościół pw. św. Stanisława BM wzniesiony w latach 1898-1904 wg. projektu arch. Franciszka Przeclawskiego. Wieże zostały zniszczone w 1944 r. a odbudowane w 1947 r.

Teofil Pycz - pl: Zygmunt Gloger, Budownictwo drzewne i wyroby z drzewa w dawnej Polsce. Tom 2, Warszawa 1909 r. s. 84. - http://www.pbi.edu.pl/book_reader.php?p=34880&s=1

Na stronie internetowej <https://polishgenealogy1.blogspot.com/2017/04/zaleski.html> znajdują następującą informację dotyczącą nazwiska Zaleski: Zaleski h. Łabędź, vel Zalewski, ze wsi Zalesie Łabędzkie, w woj. podlaskim, w ziemi bielskiej, obecnie pow. Wysokie Mazowieckie, parafia Kobylin Borzomy.

- WACŁAW Zaleski (ok. 1850-po 1889), dziedzic we wsi Zalesie Łabędzkie, parafia Kobylin Borzomy, pow. Wysokie Mazowieckie, woj. podlaskie (MK Kobylin); ż. (ok. 1875) Paulina Gąsowska h. Garczyński (ok. 1855-po 1889); ur. prawd. Kobylino Kruszewo, parafia Kobylin Borzomy (MK Kobylin); dzieci: Józef, Leokadia, Anastazja.

Źródła: Bork. Sp. 526; Kap. 477 nr 616; Żern. t.2/557.

Niewątpliwie Grzegorz Zalewski wywodzi się z tej rodziny, a na pewno z tego rodu Zalewskich. Ojcem Grzegorza był Józef, więc Waław mógł być jego dziadkiem.

W *Materiałach do Polskiego Słownika Biograficzno-Genologicznego* odnalazłem następujący zapis:

Genealogia

Zaleski h. Lubicz, vel Zalewski, licznie rozrodzona rodzina mazowiecka, której gniazdem jest wieś Zalesie w ziemi łomżyńskiej. Dziedziczyła tam już w XIV stuleciu i na pamiątkę tego, przesiedliwszy się w XV stuleciu na Podlasie, założyła kilka osad z nazwą Zalesie i rozróżniającymi je dodatkami jak Zalesie-Wyszonki (w ziemi bielskiej), Z.-Kościelne, Z.-Borowe, Z.-Nagórne, Z.-Kąpiki, Z.-Kowickie i.t.d. Począwszy od połowy XVI wieku licznie rozrodzeni na Mazowszu i Podlasiu Zalescy h. Lubicz, przenosili się w różne strony Rzeczypospolitej i rozpadli się na kilka gałęzi, z których główne to mazowiecka, wołyńska, podolska, czerwonoruska (galicyjska), białoruska i litewska, a tej ostatniej dwie główne linie: wielońska i na Żubiszkach. Protoplastą tych ostatnich był Maciej, dziedzic na Zalesiu, Jaworach, Zagnanowie i Śliwowie, wielokrotnie wymieniany w Aktach wiskich i łomżyńskich 1421-1440. Niektórzy z Zaleskich przenieśli się nawet do Prus, nabywszy tam majątność Prositten (Ledebur Adelslexicon). W ich posiadaniu na Litwie były m. in. dobra Pojeziory, Wielona, Michalin w pow. kowieńskim, oraz starostwo szwentowskie. Z nich Andrzej, starosta szwentowski 1723 r. Jerzy, starosta szwentowski i sędzia grodzki rosieński 1752 r. Michał, starosta szwentowski, podkomorzy rosieński ok. 1790 r.

Ze strony internetowej https://www.myheritage.com/names/antonina_zaleski uzyskałem również informacje o rodzinie Grzegorza i Antoniny Zalewskich.

Po złożeniu wszystkich informacji uzyskałem następujące dane dotyczące Grzegorza Zalewskiego – właściciela paszportu i jego rodziny.

Grzegorz Zaleski, born 1886

Grzegorz Zaleski was born on month day 1886, at birth place, to Jozef Zaleski and Anastazja Franciszka Zaleski (born Żendzian "Herubin").

Jozef was born circa 1849, in Zalesie Labeledzkie, Podlaskie, Poland.

Anastazja was born in 1853, in Tykocin, Podlaskie, Poland.

Grzegorz had 9 siblings: 1893 Zaleski, Wincenty Zaleski and 7 other siblings.

Grzegorz married Antonina Zalewska (born Piszczatowska) on month day 1923, at age 37 at marriage place.

Antonina was born on October 22 1904, in Zalesie Łabędzkie.

They had 3 children: Regina Caroline Wądołowski (born Wądołowska) and 2 other children.

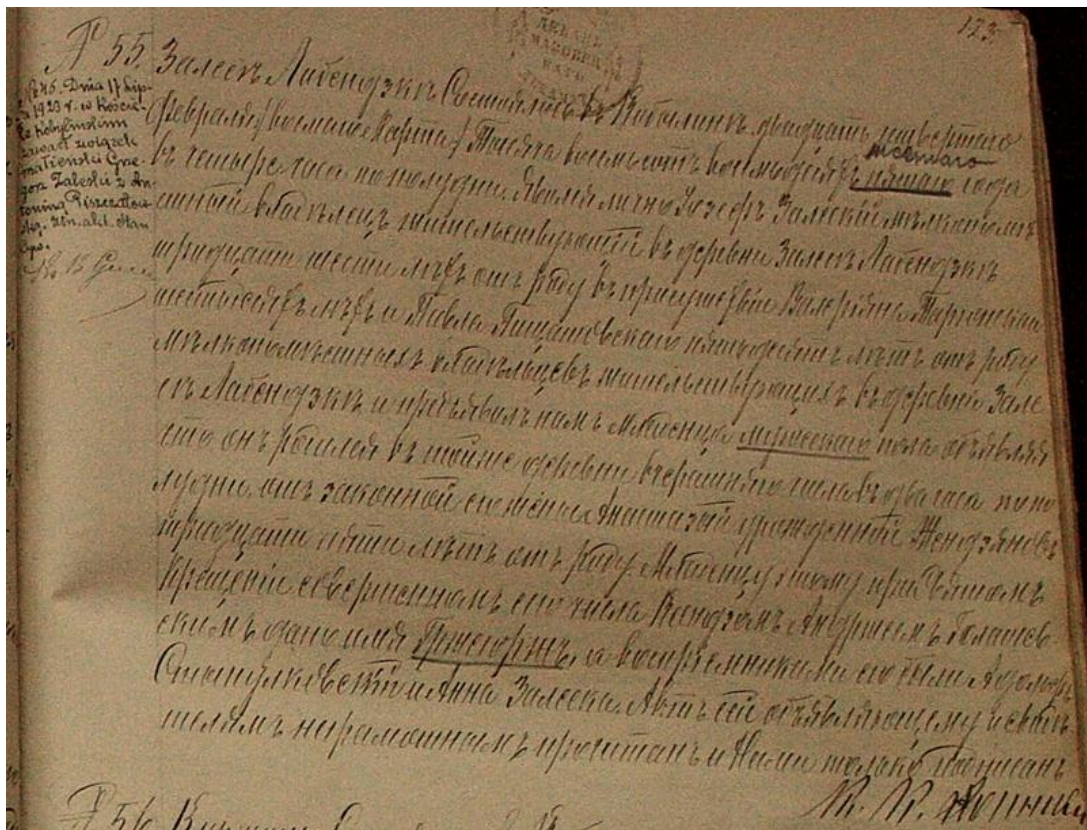
Grzegorz lived in 1930, at address, Illinois.

Grzegorz passed away at death place.

Grzegorz Zaleski 7 marca 1886 roku, w Zalesie Labeledzkie, Podlaskie, Poland.

Syn Józefa Zaleskiego i Anastazji Franciszki Zaleskiej (z domu Żendzian "Herubin"). Ojciec Grzegorza Józef Zaleski urodził się około 1849 w Zalesiu Łabędzkim, Podlaskie, Poland. Matka Grzegorza, Anastazja Franciszka Żendzian urodziła się około 1853 roku w miejscowości Tykocin, Podlaskie, Poland.

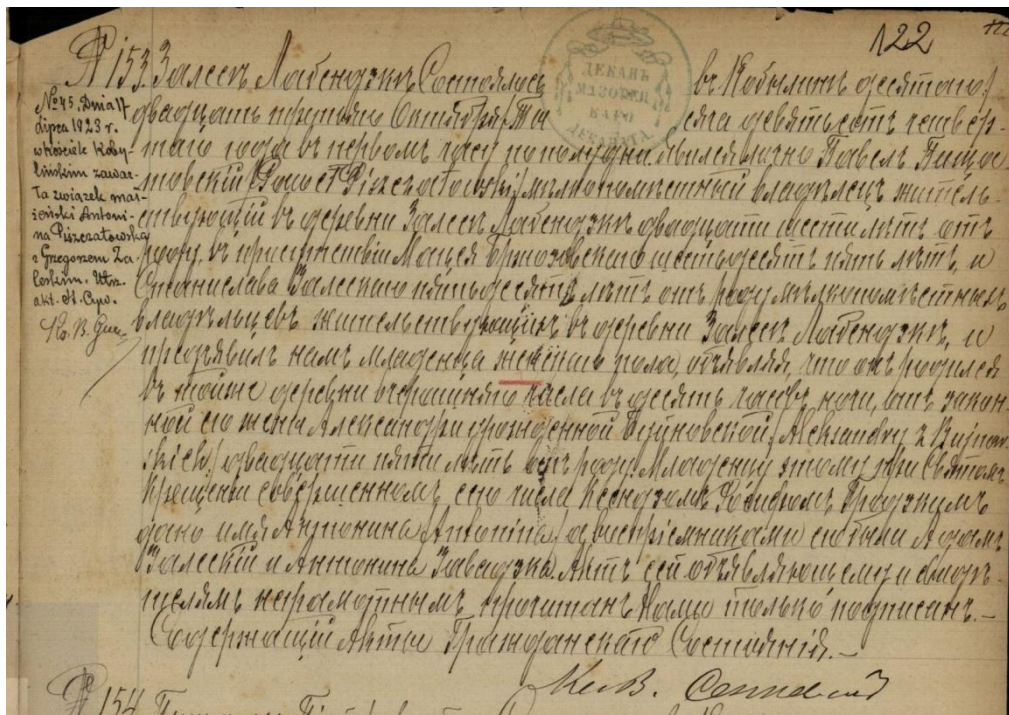
Fotokopia aktu urodzenia Grzegorza Zaleskiego uzyskana z bazy źródłowej ŁTN. Akt spisany w języku rosyjskim.

Grzegorz miał 9 rodzeństwa: Wincenty urodzony około 1893 roku i siedmioro innego rodzeństwa. Grzegorz poślubił Antoninę Zalewską (z domu Piszczatowską) w 1923, mając 37 lat. Miejsce ślubu Zalesie Łabędzkie. Antonina Zalewska (z domu Piszczatowska) urodziła się 22 października 1904, w Zalesiu Łabędzkim. Małżonkowie Antonina i Grzegorz Zalewscy mieli troje dzieci. Grzegorz w 1930 roku mieszkał w stanie Illinois U.S.A. Data, miejsce śmierci i miejsce pochówku Grzegorza nieznane (pozostaje do ustalenia).

Antonina Zalewska (z domu Piszczatowska) urodziła się 22 października 1904, w Zalesiu Łabędzkim.

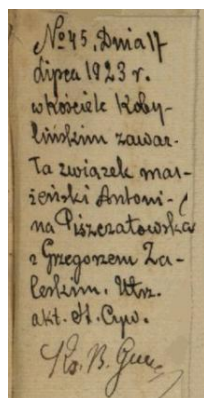

Córka Pawła Piszczatowskiego i Aleksandry Piszczatowskiej (z domu Bujnowska).

Fotokopia aktu urodzenia Antoniny uzyskana z bazy źródłowej ŁTN. Akt spisany w języku rosyjskim.

Ojciec Antoniny Paweł Piszczatowski urodził się 6 kwietnia 1873, w Zalesiu Łąbędzkim. Matka Antoniny, Aleksandra Bujnowska urodziła się w 1860, w miejscowości Króle. Antonina miała 6 rodzeństwa: Bolesław Piszczatowski, Karolina Targońska Garbowska (z domu Piszczatowska) i czworo innego rodzeństwa.

Antonina wyszła za mąż za Grzegorza Zaleskiego w 1923, w wieku 18 lat w Zalesiu Łąbędzkim.

W lewym rogu aktu znajduje się adnotacja:

No 45. Dnia 17 lipca 1923 roku w kościele Kobylińskim zawarła związek małżeński Antonina Piszczatowska z Grzegorzem Zaleskim.

Utrzymujący Akty Stanu Cywilnego ks. (podpis nieczytelny).

Dzieci Grzegorza i Antoniny Zalewskich:

Regina Caroline Wądołowski (born Wądołowska), 1924 - 2013

Regina Caroline Wądołowski (born Wądołowska) was born on month day 1924, at birth place, Illinois, to Grzegorz Zaleski and Antonina Zalewska (born Piszczatowska).

Grzegorz was born on March 7 1886, in Zalesie Łabedzkie, Podlaskie, Poland.

Antonina was born on October 22 1904, in Zalesie Łabedzkie.

Regina was baptized on month day 1924, at baptism place, Illinois.

She had 2 siblings: Teresa Sokolski (born Zaleska) and one other sibling.

Regina married Chester Wądołowski.

Chester was born on June 29 1915, in Zalesie Łabedzkie, Podlaskie, Poland.

They had 7 children: Franciszek Wądołowski, Teresa Wądołowska and 5 other children.

Regina lived in 1930, at address, Illinois.

Regina passed away on month day 2013, at age 89 at death place, New York.

She was buried at burial place.

Documents of Regina Caroline Wądołowski (born Wądołowska)

Regina Wadolowski in U.S. Social Security Death Index (SSDI)

Regina Wadolowski was born on February 1 1924.

Regina lived in USA.

Regina passed away on September 11 2013, at age 89.

Regina Caroline Wądołowska (z domu Zaleska) urodziła się 1 lutego 1924 roku w Chicago, Illinois, U.S.A.

Córka Grzegorza Zaleskiego i Antoniny Zalewskiej (z domu Piszczatowska).

Regina została ochrzczona w 1924 roku w parafii rzymskokatolickiej w stanie Illinois.

Regina miała 2 rodzeństwa: Edward Zaleski i Teresa Sokołowska (z domu Zaleska). Regina wyszła za mąż za Czesława Wądołowskiego. Czesław (Chester) urodził się 29 czerwca 1915 roku w Zalesiu Łabedzkie, Podlaskie, Poland. Regina i Czesław mieli 7 dzieci: Franciszek Wądołowski, Teresa Wądołowska i pięcioro innego rodzeństwa. W 1930 roku Regina mieszkała w stanie Illinois USA.

Regina zmarła 11 września 2013, w wieku 89 w Nowym Yorku.

Miejsce pochówku Reginy w Nowym Yorku nieznane (pozostaje do ustalenia).

Regina Wadolowski in U.S. Social Security Death Index (SSDI)

Na podstawie powyższych danych dotyczących dzieci Grzegorza i Antoniny można będzie prowadzić dalsze badania genealogiczne rodziny Zalewskich.

Edward Zaleski, 1926 - 1981

Edward Zaleski was born on month day 1926, at birth place, Illinois, to Grzegorz Zaleski and Antonina Zalewska (born Piszczatowska). Grzegorz was born on March 7 1886, in Zalesie Łabędzkie, Podlaskie, Poland.
Antonina was born on October 22 1904, in Zalesie Łabędzkie.
Edward had 2 sisters: Regina Caroline Wądołowski (born Wądołowska) and one other sibling.
Edward married Wacława Zaleski (born Sokolska).
Wacława was born circa 1926.
They had 4 children: Piotr Zaleski and 3 other children.
Edward lived in 1930, at address, Illinois.
Edward passed away in 1981, at age 54 at death place.

Edward Vincent Zaleski urodzony 17 listopada 1926 roku w stanie Illinois, USA,

Syn Grzegorza i Antoniny (z domu Piszczatowska) małżonków Zaleskich.

Edward miał 2 siostry: Regina Caroline Wądołowski (z domu Zaleska) i Teresa Sokolski (Sokołowska) z domu Zaleska.

Edward zawarł związek małżeński z Wacławą Sokołowską urodzoną około 1926 roku, z którą miał 4 dzieci. Jednym z dzieci był Piotr Zaleski i troje nieznanych z imienia. W 1930 roku Edward mieszkała w stanie Illinois USA. Zmarł w 1981w wieku 54 lat. Miejsce śmierci i pochówku nieustalone.

Teresa Sokolski (born Zaleska), 1930 - 2013

Teresa Sokolski (born Zaleska) was born on month day 1930, to Grzegorz Zaleski and Antonina Zalewska (born Piszczatowska). Grzegorz was born on March 7 1886, in Zalesie Łabędzkie, Podlaskie, Poland.
Antonina was born on October 22 1904, in Zalesie Łabędzkie.
Teresa had 2 siblings: Regina Caroline Wądołowski (born Wądołowska) and one other sibling.
Teresa married first name Sokolski.
Teresa passed away on month day 2013, at age 83.
She was buried at burial place.

Teresa Sokolski (z domu Zaleska) urodziła się w1930 roku.

Córka Grzegorza Zaleskiego i Antoniny Zalewskiej (z domu Piszczatowska).

Nazwisko po mężu: Sokołowska. Imię męża nieznanne.

Teresa zmarła w 2013roku w wieku 83 lat.

Miejsce śmierci i pochówku nie zostało ustalone.

Na tym kończą się informacje o rodzinie Zaleskich, jakie udało mi się dotychczas zebrać. Nie wiadomo, czy Zalescy wrócili kiedykolwiek do Stanów Zjednoczonych. Na pewno wróciła tam ich córka Regina, która zmarła w Nowym Jorku.

Po 90 latach od daty wystawienia paszportu dla jej rodziców, dokument ten ostatecznie trafił w moje ręce, a ja postanowiłem przywrócić pamięć o jego właścicielach, czego owocem jest niniejsze opracowanie. Materiał ten traktuję jako wersję roboczą, czując podświadomie, że uda mi się odkryć dalsze losy tej rodziny, bowiem w planie mam odwiedzenie miejscowości Zalesie Łabędzkie, a ponadto pozostały do przeanalizowania dane trójki dzieci małżonków Zalewskich.

Źródła:

1. Źródła własne,
  2. <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/210007/h:285/> Zbiory NAC - Członkowie Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce, na wycieczce w Gdyni.
  3. <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/96231/h:73/> fotografia portretowa z autografem wicekonsula Polski w Nowym Yorku Edmunda Kaleńskiego.
  4. <https://www.nytimes.com/1930/12/04/archives/olympics-master-to-retire-dec-12-captain-george-e-warner-to-sail-in.html> Captain George E. Warner.
  5. https://en.wikipedia.org/wiki/SS_Ordu%C3%B1a
  6. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Zalesie_\(gmina_Myszyniec\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Zalesie_(gmina_Myszyniec))
  7. https://pl.wikipedia.org/wiki/Zalesie_%C5%81ab%C4%99dzkie Zalesie Łabędzkie.
  8. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:QKMW-MX31> Regina Caroline Zalewski
  9. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:QKDC-S4ZW> Edward Vincent Zalewski
  10. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Zalesie_\(gmina_Myszyniec\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Zalesie_(gmina_Myszyniec))
  11. [https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=10pl&rid=B&search_lastname=zaleski&search_name=Grzegorz&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&ordertable=\[\[0,%22asc%22\],\[1,%22asc%22\],\[2,%22asc%22\]\]&searchtable=&rpp1=50&rpp2=50](https://geneteka.genealodzy.pl/index.php?op=gt&lang=pol&bdm=B&w=10pl&rid=B&search_lastname=zaleski&search_name=Grzegorz&search_lastname2=&search_name2=&from_date=&to_date=&ordertable=[[0,%22asc%22],[1,%22asc%22],[2,%22asc%22]]&searchtable=&rpp1=50&rpp2=50) Dane dotyczące urodzenia Grzegorza Zalewskiego.
  12. <https://polishgenealogy1.blogspot.com/2017/04/zaleski.html> Polski Słownik Biograficzny - Genealogiczny
  13. https://pl.wikipedia.org/wiki/Kobylin-Borzymy#/media/Plik:Kobylin-Borzymy_-_dawna_gospoda_proboszczowska.jpg
  14. https://www.myheritage.com/names/antonina_zaleski
  15. https://www.myheritage.com/names/grzegorz_zaleski
  16. https://www.myheritage.com/names/regina_zaleski
  17. https://www.myheritage.com/names/edward_zaleski
  18. https://www.myheritage.com/names/teresa_zaleski
-